

Suvestinė redakcija nuo 2004-08-07 iki 2009-09-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [102-2921](#), i. k. 0991010ISTAIII-1422

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMO UŽ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ
Į S T A T Y M A S**

1999 m. lapkričio 16 d. Nr. VIII-1422
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties tipines sąlygas, atsiskaitymo už šią produkciją sąlygas ir tvarką.

2. Šio įstatymo nuostatos, reglamentuojančios atsiskaitymą už žemės ūkio produkciją, taikomos ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai kooperatinė bendrovė (kooperatyvas) perka iš savo narių jų pagamintą žemės ūkio produkciją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); Žin., 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atsiskaitymas** – grynųjų pinigų mokėjimo arba lėšų pervedimo per banką ar kitą kredito įstaigą (toliau – bankas) veiksmas, kurio metu pirkėjas visiškai įvykdo įsipareigojimą apmokėti pardavėjui priklausančią mokėti pinigų sumą.

2. **Komercinio kredito palūkanų norma** – Lietuvos banko kas ketvirtį skelbiama vidutinė per ketvirtį bankų rezidentams suteiktų trumpalaikių paskolų litais metų palūkanų norma.

3. **Komercinis kreditas** – teisės aktais ar tarpusavio sutartimi tam tikram laikotarpiui už patiektą žemės ūkio produkciją atidėtas apmokėjimas, už kurį pirkėjas moka pardavėjui palūkanas.

4. **Pavėluotas mokėjimas** – mokėjimas vėliau, negu įstatymuose ar sutartyje nustatyta mokėti.

5. **Pavėluoto mokėjimo palūkanų norma** – vieno mėnesio VILIBOR (vidutinės tarpbankinės palūkanų normos, kuriomis bankai pageidauja (yra pasirengę) paskolinti lėšų litais kitiems bankams) palūkanų norma, padidinta 7 procentiniais punktais.

6. **Priklausanti mokėti pinigų suma** – už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuota pinigų suma, pagal teisės aktų reikalavimus pridėjus komercinio kredito palūkanas ir pavėluoto mokėjimo palūkanas.

7. **Reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpis** – teisės aktais arba pirkimo–pardavimo sutartimi nustatytas laikotarpis (savaitės, vieno ar dviejų dešimtadienių, pirmosios ir antrosios mėnesio pusės ar mėnesio), už kurio metu patiektą produkciją apskaičiuojama pinigų suma.

8. **Už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuota pinigų suma** – pinigų suma, apskaičiuota pagal sutartą kainą, atsižvelgiant į patiektos produkcijos kokybę, atsiskaitymo terminą, priemoną už pagrindinius kokybės reikalavimus viršijančią produkciją bei nuoskaitą už produkcijos kokybės pagerinimą iki atitikties nustatytiems kokybės reikalavimams ir kitas sutartyje numatytas sąlygas.

9. **Žemės ūkio produkcija** – žemės ūkio produktai, taip pat perdirbamosios pramonės ir kitose įmonėse perdirbti žemės ūkio produktai ir iš jų pagaminti maisto produktai, kombinuotieji pašarai, linų pluoštas ir kiti tam tikru būdu apdoroti žemės ūkio produktai.

10. **Žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė** – laikotarpis, per kurį nustatoma žemės ūkio produkcijos kokybė ir apskaičiuojama priklausanti mokėti pinigų suma.

11. **Žemės ūkio produkcijos pardavėjai** – ūkio subjektai, parduodantys žemės ūkio produktus, iš jų pagamintus maisto produktus, apdorotą ar perdirbtą kitą žemės ūkio produkciją.

12. **Žemės ūkio produkcijos pirkėjai** – ūkio subjektai, tarp jų prekybos ir perdirbamosios pramonės įmonės, perkantys žemės ūkio produkciją perdirbti, apdoroti ar parduoti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

3 straipsnis. Sutarties forma

Žemės ūkio produkcijos pirkėjas gali pirkti žemės ūkio produkciją tik sudaręs su žemės ūkio produkcijos pardavėju rašytinę žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartį, kuri turi atitikti šio įstatymo 4 straipsnyje ir Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas tipines sutarties sąlygas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); Žin., 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

4 straipsnis. Tipinės sutarties sąlygos

Rašytinėje žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje turi būti nurodyta:

- 1) produkcijos pavadinimas, numatomas pirkti kiekis, kokybės reikalavimai, kaina;
- 2) pirkimo ir tiekimo tvarka (periodiškumas, reguliariai parduodamos produkcijos tiekimo laikotarpio trukmė, pirkėjo priimtos žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė bei, šalims susitarus, tiekimo grafikas);
- 3) atsiskaitymo už patiektą produkciją ir komercinio kredito palūkanų bei pavėluoto mokėjimo palūkanų apskaičiavimo ir mokėjimo sąlygos ir tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

- 4) šalių atsakomybė už pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytų sutarties sąlygų nevykdymą;
- 5) šalių rekvizitai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); Žin., 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

5 straipsnis. Atsiskaitymo sąlygos

1. Rašytinėse žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyse numatomos atsiskaitymo sąlygos privalo atitikti įstatymų reikalavimus.

2. Reguliariai parduodamos žemės ūkio produkcijos tiekimo laikotarpio trukmė negali būti ilgesnė kaip vienas mėnuo, o jos patiekimo data laikoma paskutinė šio laikotarpio diena. Už visą per šį laikotarpį patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuojama pinigų suma.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

3. Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją ir jos įkainojimo trukmė negali būti ilgesnė negu nustatyta Vyriausybės.

4. Žemės ūkio produkcijos pirkimas įforminamas išrašant Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytus dokumentus.

5. Jeigu žemės ūkio produkcijos pirkėjas neatsiskaito su jos pardavėju per 30 dienų po produkcijos gavimo bei įkainojimo, jis iki atsiskaitymo dienos, bet ne ilgiau kaip iki sutartyje numatyto atsiskaitymo termino pabaigos, moka pardavėjui komercinio kredito palūkanas. Komercinio kredito palūkanų dydis apskaičiuojamas taikant šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytą palūkanų normą, galiojusią tą metų ketvirtį, per kurį žemės ūkio produkcijos pirkėjas privalo jas mokėti. Kiekvienam metų ketvirčiui galioja paskutinė paskelbta palūkanų norma, tai yra praėjusio ketvirčio palūkanų norma.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

6. Jeigu iki sutartyje numatyto termino pabaigos neatsiskaitoma, žemės ūkio produkcijos pirkėjas už laikotarpį nuo kitos dienos po šio termino pabaigos iki atsiskaitymo dienos moka jos pardavėjui sutartyje numatyto dydžio pavėluoto mokėjimo palūkanas už kiekvieną pradelstą dieną. Palūkanų, kurias pirkėjas privalo sumokėti pardavėjui už pavėlavimą, dydis apskaičiuojamas taikant šio įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nurodytą palūkanų normą, galiojusią tą metų pusmetį, kurį pirkėjui atsirado pareiga mokėti pavėluoto mokėjimo palūkanas. Pirmąjį metų pusmetį galioja paskutinė pavėluoto mokėjimo palūkanų norma, paskelbta prieš pirmojo metų pusmečio pirmąją kalendorinę dieną, antrąjį metų pusmetį galioja paskutinė pavėluoto mokėjimo palūkanų norma, paskelbta prieš antrojo metų pusmečio pirmąją kalendorinę dieną. Pavėluoto mokėjimo palūkanų norma privalo būti įrašyta mokėjimo nurodyme arba grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtuose dokumentuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

7. Jeigu už patiektą žemės ūkio produkciją pirkėjas negali atsiskaityti pirkimo – pardavimo sutartyje numatyto būdu per 30 dienų po produkcijos gavimo bei įkainojimo, gavęs raštišką prašymą jis privalo ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui išduoti priklausančios mokėti pinigų sumos arba pardavėjo pageidaujamos šios sumos dalies banko akceptuotą ar laiduotą vekselį arba atsiskaitymą užtikrinti laidavimu, garantija ar įkeitimu (hipoteka), jei žemės ūkio produkcijos pardavėjo reikalavimai vienu iš šių būdų nebuvo užtikrinti anksčiau. Skolinio įsipareigojimo užtikrinimo priemonę pasirenka pirkėjas, jei ko kita nenumatyta žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje. Palūkanos už vekselio sumą skaičiuojamos Įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, *Žin.*, 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); *Žin.*, 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

8. Tuo atveju, kai žemės ūkio produkcijos pardavėjas bankui jau buvo pateikęs mokėjimo nurodymą įvykdyti debeto pervedimą, prieš pateikdamas prašymą išduoti vekselį jis privalo šį mokėjimo nurodymą atšaukti. Jeigu pardavėjas prašo išduoti vekselį tik dėl dalies neišmokėtos sumos, mokėjimo nurodymą įvykdyti debeto pervedimą jis gali pateikti iš naujo, nurodomą išmokėti pinigų sumą šiame dokumente sumažindamas suma, dėl kurios prašo išduoti vekselį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

6 straipsnis. Atsiskaitymo tvarka

1. Už žemės ūkio produkciją atsiskaitoma šalių susitarimu mokėjimo nurodymais įvykdyti kredito ir debeto pervedimus, naudojant vekselius, kitomis teisės aktų nustatytomis mokėjimo priemonėmis bei grynaisiais pinigais, nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų. Mokėjimo nurodymuose įvykdyti kredito ir debeto pervedimus būtina nurodyti žemės ūkio produkcijos rūšį, jos patiekimo datą ir sutartyje numatytą atsiskaitymo terminą.

2. Mokėjimo nurodymai įvykdyti kredito ir debeto pervedimus bankams privalo būti pateikti iki sutartyje numatyto atsiskaitymo termino pabaigos likus tiek laiko, kiek pagal Mokėjimų įstatymo nustatytus terminus užtruks lėšų pervedimas.

3. Už žemės ūkio produkciją numčius atsiskaityti mokėjimo nurodymais įvykdyti debeto pervedimus, žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartis pripažįstama šios produkcijos pirkėjo rašytiniu sutikimu lėšas nurašyti ir iš jo sąskaitos pervesti pardavėjui. Ši nuostata turi būti numatyta žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartyje kaip privaloma sąlyga.

4. Žemės ūkio produkcijos pardavėjų pateiktus mokėjimo nurodymus įvykdyti debeto pervedimus bankai priima, nors mokėtojų sąskaitose ir nėra pakankamai lėšų.

5. Žemės ūkio produkcijos pirkimas atsiskaitant grynaisiais pinigais įforminamas teisės aktų nustatyta tvarka. Už šią produkciją atsiskaitoma grynaisiais pinigais pagal kasos išlaidų orderį arba

per įmonės atskaitingą asmenį pagal pinigų sumokėjimą įrodantį dokumentą – pirkimo mokėjimo žiniaraštį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

7 straipsnis. Palūkanų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka

1. Komercinio kredito palūkanos skaičiuojamos nuo visos už patiektą žemės ūkio produkciją apskaičiuotos mokėti pinigų sumos, jeigu per 30 dienų po produkcijos gavimo bei įkainojimo nebuvo už ją apmokėta, o pavėluoto mokėjimo palūkanos – nuo neapmokėtos pardavėjui pinigų sumos po įstatymuose ar sutartyje nustatyto mokėjimo termino pabaigos. Atsiskaitant dalimis, komercinio kredito palūkanos ir pavėluoto mokėjimo palūkanos apskaičiuojamos nuo neapmokėtos pinigų sumos teisės aktų nustatyta tvarka ir į mokėjimo bei grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtus dokumentus įrašomos atskirai. Šiuose dokumentuose taip pat pažymima, kad atsiskaitoma dalimis.

2. Komercinio kredito palūkanas ir pavėluoto mokėjimo palūkanas mokėjimo nurodymuose įvykdyti kredito ir debeto pervedimus įrašo šiuos dokumentus išrašantis ūkio subjektas. Kai už gautą žemės ūkio produkciją ūkio subjektas atsiskaito mokėjimo nurodymu įvykdyti kredito pervedimą, komercinio kredito palūkanų suma šiame dokumente įrašoma iš karto, o kai atsiskaitoma mokėjimo nurodymu įvykdyti kredito ar debeto pervedimą, bet šios palūkanos neįrašomos, per mėnesį apskaičiuotas komercinio kredito palūkanas žemės ūkio produkcijos pirkėjas sumoka mokėjimo nurodymu įvykdyti kredito pervedimą ne vėliau kaip iki kito mėnesio dešimtos dienos.

3. Kai atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją laikotarpis ilgesnis kaip mėnuo, komercinio kredito palūkanas žemės ūkio produkcijos pirkėjas apskaičiuoja kiekvienam mėnesio laikotarpiui po žemės ūkio produkcijos gavimo bei įkainojimo dienos atskirai ir mokėjimo nurodymą įvykdyti kredito pervedimą bankui pateikia ne vėliau kaip iki tarpusavio sutartyje numatyto laikotarpio pabaigos.

4. Atsiskaitant grynaisiais pinigais, komercinio kredito palūkanas ir pavėluoto mokėjimo palūkanas apskaičiuoja žemės ūkio produkcijos pirkėjas, o jų suma privalo būti įrašyta grynųjų pinigų mokėjimui įforminti skirtame dokumente.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

8 straipsnis. Atsiskaitymo kontrolė

Savivaldybės vykdomosios institucijos arba jų įgalioti asmenys turi teisę tikrinti, ar žemės ūkio produkcijos pirkėjai, laikydamiesi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, sudaro rašytines žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutartis, apskaičiuoja komercinio kredito palūkanas bei pavėluoto mokėjimo palūkanas ir atsiskaito su produkcijos pardavėjais. Savivaldybės meras teikia siūlymus Vyriausybei dėl priemonių atsiskaitymų būklei gerinti. Žemės ūkio produkcijos pirkėjai savivaldybės merui teikia Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą informaciją apie atsiskaitymų už žemės ūkio produkciją būklę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); Žin., 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

Nr. [IX-935](#), 2002-06-06, Žin., 2002, Nr. 64-2573 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-935

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

9 straipsnis. Atsakomybė

Žemės ūkio produkcijos pirkėjai ir pardavėjai bei bankai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Įstatymo taikymas

Iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikti bankams mokėjimo dokumentai apmokami laikantis jų priėmimo bankų įstaigose metu galiojusios tvarkos.

11 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Vyriausybė per 2 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-486](#), 2001-08-02, Žin., 2001, Nr. 71-2516 (2001-08-17); Žin., 2001, Nr. 72-0 (2001-08-22), i. k. 1011010ISTA00IX-486

Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-935](#), 2002-06-06, Žin., 2002, Nr. 64-2573 (2002-06-26), i. k. 1021010ISTA00IX-935

Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2394](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4489 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2394

Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 2, 4, 5, 6, 7 ir 8 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas